

POSUDEK

vedoucí na bakalářskou práci

Jméno a příjmení: Anna Murková

Téma práce: Přístup učitelů k řešení šikany

Autorka, Anna Murková, se ve své bakalářské práci zaměřuje na to, jaké strategie řešení šikany preferují učitelé s žáky na druhém stupni základních škol. Posledních dvacet let se opakovaně medializují nepříliš zdařile vyřešené případy školní šikany i nízká míra ochoty učitelů školní šikanu řešit. V této souvislosti se jeví výzkum, který nabízí pohled učitelů na řešení šikany, jako aktuální a společensky cenný. Autorka této práce se inspirovala výzkumem, realizovaným u rakouských a německých učitelů a s využitím výzkumných dat, poskytnutých Psychologickým ústavem AV ČR, v.v.i., vyhodnotila a zpracovala data, získaná stejnou metodou, od souboru českých učitelů.

Bakalářská práce je členěna na teoretickou a praktickou část. Teoretická část sestává ze čtyř hlavních kapitol. V nich autorka nejprve vymezuje relevantní odbornou terminologii (šikana, agrese a agresivita), dále se zaměřuje na jednotlivé aktéry školní šikany (šikanující žák, šikanovaný žák a zastánce). Ve třetí kapitole se zabývá osobností a rolí učitele i jejich proměnami v kontextu biodromální perspektivy E. Eriksona. Čtvrtá kapitola sleduje oblast prevence školní šikany z hlediska metodického pokynu MŠMT a instituce školního poradenského pracoviště, resp. funkcí výchovného poradce a metodika školní prevence.

Praktická část představuje výzkum, jehož cílem je zjistit, jaké strategie řešení šikany z nabídnutého spektra konkrétních zásahů preferují čeští učitelé ($n = 740$) a zda se učitelé liší v preferencích určitých typů zásahů, zachycených v rakousko-německé studii (Burger et al., 2015), která se stala východiskem pro autorčinu bakalářskou práci. Preference typů zásahů byla sledována v závislosti na věku, pohlaví a SES oslovených učitelů, dále na typu školy, jejich školní aprobaci a případných zkušenostech s funkcí výchovného poradce či metodického preventisty. Autorka stanovila 3 hypotézy a 3 výzkumné otázky, které ověřovala pomocí pokročilých statistických modelů (multivariační analýza rozptylu - MANOVA), které analyzují data komplexním způsobem. K výpočtům využila statistický freeware JASP 14.0 a pro výpočet dílčích výpočtů (jednofaktorové analýzy rozptylu – ANOVA) a host hoc testů byl následně využitý software SPSS.

Teoretická část předložené práce je strukturována adekvátním způsobem. Autorka čerpá z dostatečného množství české i zahraniční odborné, aktuální literatury, nechybí zde relevantní výzkumné studie z posledních let. Autorka prokazuje dobrou schopnost práce s těmito zdroji. K převzatým informacím přistupuje s autorským odstupem, přiměřeně kriticky a na mnoha místech v teoretických kapitolách prokazuje vlastní autorskou invenci. Text má vynikající jazykovou úroveň a je psán čtivou formou. Zakotvení bakalářské práce je jednoznačně výzkumné, v odborném smyslu jde o oblast psychologie (přesněji pedagogické psychologie).

Tomu také odpovídá autorčina volba citační normy odpovídající požadavkům APA stylu, standardně preferovaném v mezinárodní i české psychologii.

Je zapotřebí ocenit autorčin zájem o aplikaci pokročilých statistických metod a fakt, že získala vhled do této oblasti statistiky (pomocí statistických učebnic a videí, s minimální potřebou konzultací). Využívání komplexních statistických modelů v bakalářských pracích je zcela neběžné a nadstandardní. Vzhledem k tomu, že autorka spolupracuje s Psychologickým ústavem AV ČR, v.v.i., využila nabídnutou příležitost statisticky vyhodnotit část existující výzkumné databáze. Výzkumné hypotézy i otázky formulovala samostatně a adekvátně, výsledky výzkumu jsou přehledně zpracovány v tabulkách. V diskusní části autorka porovnává své nálezy s již existujícími poznatky, uvedenými v teoretické části. Oceňuji také autorčino zvolené pojetí učitelské profese v kontextu Eriksonovy psychosociální teorie. Podle ní se profesní život pedagogů postupně odehrává ve třech životních etapách, které autorka jednotlivě zkoumala.

Celkově lze konstatovat, že autorka zpracovala zvolené téma s využitím odborné literatury a vlastního výzkumu velmi zdařile. Prokázala dobré porozumění problematice školní šikany i perspektivě učitelů v pozici těch, kteří jsou za její řešení zodpovědní. Jednoznačně úspěšně se také vypořádala s metodologickou a se statistickou stránkou výzkumu a s jeho zpracováním. Zjištěné výsledky mají jednoznačný praktický přesah do oblasti práce učitelů a stálo by za to zvážit jejich publikaci.

Vzhledem k výše uvedenému navrhuji hodnocení bakalářské práce klasifikačním stupněm **“výborně”**.

Doc. Pavlína Janošová, Ph.D.

V Praze dne 19. 5. 2021